

13/99 Høring - forslag til nye krav til årsrapport og årsregnskap for statlige virksomheter. Høringssvar fra Meteorologisk institutt

Ad kapittel 1.2. Forslag til nye krav

Høringsspørsmål:

1) Er det ønskelig å etablere overordnede krav til innhold, struktur og publisering av årsrapporter fra statlige virksomheter?

Ut fra de erfaringer Meteorologisk institutt har gjort seg med å være en særegen etat forskjellig fra med mange andre etater som likner hverandre (alle etatene innen universitets- og høyskolesektoren), er det ingen udelt fordel med overordnede krav. Vår erfaring er at det er vanskelig for oss å passe inn i et mønster. På den annen side gjelder dette sikkert også mange andre sære etater innen statsforvaltningen. Dermed henger vel svaret sammen med hvor overordnet man er i stand til å tenke når kravene stilles.

2) Bør det være krav om å publisere tildelingsbrev, årsrapporter og årsregnskap for statlige virksomheter?

Meteorologisk institutt er opptatt av å formidle både internt og eksternt at instituttet har et tungt samfunnsoppdrag. Store deler av instituttets tjenester utføres derfor for statlige midler. I et slikt perspektiv er det ikke urimelig at samfunnet får tilgang til informasjon om hva våre oppdragsgivere forventer av instituttet, og hvorledes oppdraget er utført.

3) Er det en hensiktsmessig løsning at informasjon som unntas offentlighet tas inn i vedlegg til rapporten?

Spørsmålet er ikke aktuelt for Meteorologisk institutt.

4) Bør frist for oversendelse av årsrapport med årsregnskap være 1. mars eller 15. mars?

Dagens frist (for årsregnskap satt til 15. februar) oppleves som svært knapp. Det vil være en fordel for regnskapet om fristen kan utsettes. For rapporten spiller det ingen stor rolle, men det er hensiktsmessig å kunne levere dokumentene samtidig etter som de logisk sett beskriver to sider av samme sak.

Ad kapittel 1.3. Administrative og økonomiske konsekvenser

Høringsspørsmål:

5) Hvilken hjelp og veiledning har din virksomhet behov for som følge av de nye kravene til årsrapport og årsregnskap?

Vi har trolig ikke spesielle behov for veiledning og bistand utover det Finansdepartementet vurderer som tilstrekkelig for å innføre de nye kravene for statlige virksomheter. Imidlertid vet vi foreløpig ikke hvilke tilpasninger som blir gjort for virksomheter som har nettobudsjettering og dermed er det vanskelig å kommentere behovet.

Ad kapittel 2.1. Nærmere om innhold i årsrapporter

Høringsspørsmål:

6) Bør det fastsettes en maksimumsgrense for antall sider for årsrapport (eksklusive vedlegg)?

Ut fra et kommunikasjonsfaglig synspunkt, og sett fra et met.no-perspektiv, bør det absolutt fastsettes en maksimumsgrense for hvor mange sider en årsrapport kan inneholde. Dette vil virke disiplinerende for den eller de som skriver, og vil føre til at det er de viktigste forholdene som trekkes fram. I og med at det generelt er mer tidkrevende å skrive kort enn langt, vil sikkert en leveringsfrist satt til 15. mars komme godt med!

7) Vil forslaget til struktur på årsrapportene gi et mer strategisk styringsgrunnlag for departementet?

Ikke nødvendigvis? En god og oversiktlig struktur garanterer bare til en viss grad for innholdet.

8) Bør det være anledning til å gjøre unntak fra kravet til inndeling av årsrapporten i punktene I til V for virksomheter som allerede har etablerte og godt innarbeidede årsrapporter?

Neppe. Forandring fryder ikke, og det er rimelig å anta at unødvendig mange virksomheter vil bruke unødvendig mye tid på å argumentere for at nettopp deres virksomhet bør unntas fra den nye strukturen. For overordnet myndighet, som har lagt ned store ressurser i arbeidet med en felles struktur, betyr dette at deres arbeid være delvis fruktløst. Gevinsten ved å motta standard rapporter for enklere å kunne sammenlikne dem etc. vil delvis bortfalle.

Ad kapittel 2.2. Punkt I Leders beretning

Høringsspørsmål:

9) Er det naturlig at virksomhetsleders signatur knyttes direkte til punkt I Leders beretning, eller bør signaturen først plasseres etter punktene I-V?

Meteorologisk institutt oppfatter *Leders beretning* som leders *introduksjon* til årsrapporten. Beretningen inneholder det som etter leders oppfatning er mest viktig å trekke fram, og som leder ønsker belyst. Leder må nødvendigvis gå god for alt som står i rapporten, men i Leders beretning er han eller hun fri til å trekke fram det vedkommende anser som viktigst. Derfor mener vi at signaturen bør stå direkte etter dette punktet..

Ad kapittel 2.4. Punkt III Årets aktiviteter og resultater

Høringsspørsmål:

10) Dagens regelverk forutsetter at årsrapporten skal være i henhold til krav i tildelingsbrevet. I høringsutkastet åpnes det for at virksomheten i tillegg kan ta opp forhold som ikke er nevnt i tildelingsbrevet, men som vurderes som viktige. Er dette en hensiktsmessig utvidelse av innholdet i årsrapporten?

Generelt bør styringsdialogen sikre at forhold som oppleves som viktige; enten av departementet eller av virksomheten selv, omtales i Tildelingsbrevet. Dette vil bidra til å holde fokus og «stramme inn» rapporteringen. Vi foreslår at rapportering ut over dette eventuelt kan begrenses til ekstraordinære forhold av vesentlig betydning for virksomheten som har oppstått.

11) I dag inneholder tildelingsbrev ofte oppdrag og rapporteringspunkter som ikke er av strategisk betydning for virksomheten. I høringsutkastet anbefales det å ta slikrapportering inn i vedlegg. Formålet med dette er å opprettholde det strategiske nivået på rapportering. Er det hensiktsmessig å skille mellom strategisk rapportering og annen rapportering?

Etter Meteorologisk institutts oppfatning er det absolutt et poeng å skille mellom strategisk rapportering og annen rapportering. Tildelingsbrevet bør kun inneholde krav til rapporteringen på aktiviteter og driftsoppgaver av strategisk betydning. Deretter bør det tas en diskusjon på hvor mye som ellers skal rapporteres. («Hvorfor skal det rapporteres til overordnet instans, hvis det ikke er av strategisk/økonomisk betydning?»)

Det kan imidlertid hende at det bør utarbeides en definisjon på hvilke forhold som anses som «strategiske»; økonomiske, driftsmessige, omdømmemessige osv. Hvis man kan komme fram til hva som er av strategisk betydning for den enkelte virksomhet, vil kravene til hva som skal rapporteres enklere kunne identifiseres.

12) Gir anbefalingene til innhold under punkt III Årets aktiviteter og resultat en rimelig balanse mellom behovet for detaljering og et ønske om begrenset omfang på rapporten?

Hvis det gis anledning til å rapportere på «andre forhold» som virksomheten mener er av betydning, vil omfanget på rapporten erfaringsmessig raskt øke. Meteorologisk institutt viser til pkt. 11) over. Hva det skal rapporteres på avgjør også hvordan ressurser og oppmerksomhet fordeles gjennom året. En streng rapporteringsmal vil kunne øke virksomhetenes fokus på viktige oppgaver, og bli en støtte for ledere som må vende tommelen ned for spennende prosjekter og oppgaver som ikke kan knyttes til strategisk viktige mål eller driftsoppgaver.

Ad kapittel 2.5. Punkt IV Styring og kontroll i virksomheten

Høringssspørsmål:

13) Er det andre forhold vedrørende styring og kontroll i virksomheten som bør inngå i den årlige tilstandsrapporteringen i årsrapporten?

Se kommentarene under pkt 11 og 12.

Ad kapittel 2.6. Punkt V Vurdering av framtidsutsikter

Høringssspørsmål:

14) Bør vurderingene av framtidsutsikter også inneholde en konkret vurdering av hvordan virksomhetens nåværende strategiplan vil bli påvirket, selv om dette er virksomhetens og ikke departementets plan?

En hver virksomhet som legger strategiske planer vil måtte ta hensyn til det samfunnet den skal betjene og utviklingen av dette, i forbindelse med jevnlig justering av planverket. Virksomhetenes årlige innspill til Tildelingsbrevet vil framover mest sannsynlig henge nøye sammen med deres strategiske planer. Hva som pekes ut som strategiske satsinger, aktiviteter og driftsoppgaver i en slik plan vil bli basert på en omverdenanalyse hvor framtidsutsiktene inngår som en del av analysen. For å holde omfanget av rapporteringen så lite som mulig, bør heller departementene kunne etterspørre virksomhetenes strategiske planer, hvis de anser det nødvendig eller interessant.

15) I mange deler av staten er det utarbeidet langtidsplaner eller strategier for egen sektor (eksempelvis Nasjonal transportplan – NTP). Hva bør være forholdet mellom punkt V i årsrapporten og slike langtidsplaner?

Meteorologisk institutt omfattes pr i dag ikke av slike planer, og har derfor liten erfaring på området. Rent logisk virker det imidlertid som at hvis overordnet organ vedtar planer/strategier som binder opp ressurser i underliggende virksomheter, vil virksomhetene som omfattes måtte regne langtidsplanene og strategiene som en del av framtidsutsiktene. Det vil mest sannsynlig også være av strategisk betydning å gjennomføre planene, slik at dette også vil kunne gjenfinnes i Tildelingsbrevet.

Ad kapittel 2.7. Punkt VI Årsregnskap, høringsspørsmål 16 - 20

Pr i dag fører Meteorologisk institutt et periodebasert regnskap i henhold til reglene i SRS. Ny standard kontoplan fra 2014 er allerede godt ivaretatt.

Det utsendte høringsnotatet sier imidlertid ikke noe om hvilke tilpasninger som vil bli gjort for virksomheter med fullmakt til nettobudsjettering, og virksomhetskapital er ikke inkludert i høringsdokumentet og oppstillingene. For oss er dette meget sentralt i regnskapet og en avgjørende premis for styringen av virksomheten. Det blir derfor lite formålstjenlig å kommentere på kap 2.7 Årsregnskap før disse forholdene er inkludert.